

Důsledky pro nás v 21. století

Alex Burkart

„Celá vnější věda bude vyprahlá, celá vnější kultura povede k zániku. Smrt Západu bude nevyhnutelná, jestliže se lidé nerozhodnou osvojit si takové lidské poznání, které z pozorování vnějších životních vztahů lidí opět naváže na vesmír, aby člověk, prožívající zde ideový svět, si byl vědom věčnosti.“

Rudolf Steiner 198, 10.07.1920, str. 221

Ve spojitosti se strašlivými událostmi irácké války a ostatními hrůzami se nezdá ozývají hlasité výčitky, že dnešní držitelé moci se chovají jako kdysi Julius César a jeho následovníci, římscí císaři. Jako prototyp panovníka „typu císařova šílenství“ je považován císař Nero, který v roce 64 (údajně) vlastnoručně založil požár Říma, z tohoto ostudného činu obvinil mladé křesťanské společenství a domníval se, že tak získal dobrý důvod k jejich pronásledování. Nepřipadá vám to nějak povědomé? Molo by to znamenat, že duše dnešních vládnoucích jsou uvězněny v antickém pojetí absolutní moci, ve vnitřním vývoji zůstaly takřikajíc trčet v předkřesťanském „božím císařství“. Křesťanský vývoj propásly, jaksi „zaspaly“. Při čtení mých slov nezapomínejte na jednu věc: Mluvím zde jako vědec DUCHOVNI VĚDY, ne jako moralista nebo dokonce apoštol morálky. Nechci tyto lidi odsuzovat, chci jen určité jevy ozřejmit z hlediska DUCHOVNÍ VĚDY.

Nebot' před Bohem jsou si všichni tvorové a všechny jeho děti rovny! Toto uznání, vycházející z nejhlubší duše, je kvintesencí křesťanské lásky (k bližnímu). A žádné „dítě“ se nesmí povyšovat a nesmí vystupovat jako soudce svého bratra nebo sestry.

Když se v textu DUCHOVNI VĚDY píše, určité osoby „zůstaly pozadu“, „zaspaly vývoj“, nechce se ani Steiner, ani já, povyšovat nad tyto lidi, snažíme se získat z jejich chování a života poznatky, sloužící k nalezení řešení problémů. Všichni jsme na cestě k vyššímu člověku, ale protože jsme všichni různá individua a tím i lidé různí, je i cesta každého z nás jiná. Proto nemá nikdo právo pohlížet na jiného — ani na sebe — „skrz prsty“ v souvislosti s vývojem, nebo někoho dokonce odsuzovat. Důležité přitom je, bližního (a sebe!) uznávat. *Všichni* se máme dále vyvíjet a všichni máme dosáhnout vyšší úrovně vědomí.

Křesťanská cesta vyžaduje, abychom si vzájemně pomáhali, abychom dosáhli vlastního vnitřního božství.

A toho je možné dosáhnout pouze POZNÁNÍM. Z toho tedy vyplývá, že člověk potřebuje poznání, věcné, neutrální a vědecképoznání— a ku pomoci mu přichází DUCHOVNÍ VĚDA, protože to je její úkol, její poslání. Díky DUCHOVNÍ VĚDĚ se náhle zjevují souvislosti, do té doby skryté a to nás na duchovní cestě pokaždé zavádí o malý kousek dále.

Co se může skrývat za způsobem chování rozhodujících státních představitelů a moderních politiků? Jsou snad jejich cíle a motivy ovlivněny, či dokonce určovány, jakýmisi skrytými silami? Rudolf Steiner popsal velmi obšírně svůj postoj dějinám první světové války, především k oněm událostem a příčinám, které (dlouhodobě) vedly k této katastrofě (například v GA 170—174).

Můžeme si vzít za příklad třeba dva silné díly von Tirpitz a Ludendorffa. Pro člověka, uvažujícího v duchu doby, je nanejvýše zajímavé, sledovat způsob, jakým Tirpitz a Ludendorff píšou. Obsahem děl jsou si velmi vzdálení, neboť se nemohli vystát, měli naprosto odlišné názory.

194, 29.11.1919, str. 97

Alfred von Tirpitz (1849—1930), veloadmirál, státní sekretář říšského námořního úřadu, zakladatel německé námořní flotily, vydal své „*Vzpomínky*“ knižně roku 1919. Erich Ludendorff (1865-1937), v první světové válce šéf generálního štábu (s „plnou spoluzodpovědností za veškerá rozhodnutí“). Paul von Hindenburg, v roce 1916 první „Generalquartiermeister“, byl v roce 1918 propuštěn kvůli neutuchající chuti pokračovat v první světové válce, vydal ve švédském „exilu“ knihu *Meine Kriegserinnerungen / Mé válečné vzpomínky 1914- 1918*. Rudolf Steiner k tomu uvedl:

Avšak nechceme zde hovořit o názorech, nýbrž o duchovní konfiguraci. Knihy jsou sice napsány dnešním německým jazykem, alespoň se dnešní němčině přibližují, avšak myšlenky jsou skutečně — pro něco takového musí mít člověk pochopení, protože bychom si toho jinak ani nevšimli, jinak bychom takovou knihu zasadili do současnosti, i když je na ní letopočet 1919 — napsány v duchu představ, že si člověk musí položit otázku: Jaký je to vlastně způsob myšlení?

194, 29.11.1919, str. 97

Zde se setkáváme s něčím skutečně vzrušujícím: rozlišování *obsahu* myšlenek a *způsobu* uvažování. Jako rodiče, příbuzní, učitelé atd. máme jeden důležitý úkol: sdělit dětem a dospívající mládeži, jak funguje *správné myšlení* — co k tomu potřebujeme a jak to všechno co nejlépe provést. Takovouto přípravou člověk později sám přijme *správné myšlenky* a postoje, tedy to, co si *myslí*. Jasně, logické myšlení — i na to platí zákonitosti — je nevyhnutelným předpokladem, abychom našli skutečnou pravdu. Ostatně logické myšlení je jenom částí dobrého učení způsobu myšlení. Nadto naučit se svobodnému, tzv. „mimotělnímu“, tzn. goethovskému myšlení a po něm následujícímu imagi- nativnímu myšlení ve smyslu Rudolfa Steinera, by bylo dalším smysluplným úkolem vzdělávání naší společnosti.

Zcela vážně jsem si tuto otázku položil a právě nad oběma jmenovanými knihami jsem se z tohoto pohledu zamyslel, protože je naprostá nepravda, z reálného pohledu nepravda, že jsou napsány německy. Zevně jsou napsány německy, ale vlastně se jedná o překlad, protože způsob myšlení je z doby Césara. Oba dva uvažují naprosto stejně, jak uvažoval César.

194, 29.11.1919, str. 97

Podle poznatků DUCHOVNI VĚDY není EVOLUCE omezena pouze na hmotu, týká se mnohem více ducha a duše. V každém století můžeme pozorovat další vývoj lidstva a mění se jak celková nálada duše, tak i duchovní schopnosti. Můžeme to označit jako metamorfózu, jako proměnu k duchovnímu člověku, na rozdíl od metamorfózy ve smyslu evoluční proměny těla. V průběhu několika tisíciletí se velmi podstatně promění i lidské tělo. Vlastnost naší duše se již dnes podstatně liší od vlastností duše lidí před dvěma tisíci lety. Každá lidská duše prochází různými vývojovými fázemi, ale každá ve své době a vhodným způsobem.

Právě tehdy, kdy jsme získali pochopení pro proměnu lidstva ... vidíme, jak zaostalé jsou takové duše, protože tuto proměnu vlastně neprodělaly. Tirpi- tzovy paměti i paměti Ludendorffovy pojednávají jen náhodou o dnešních událostech; stejně tak dobře by mohly popisovat Césarova válečná tažení. Dá se to snadno exaktně dokázat, má-li člověk metody, jimiž to prokázat lze. Jinými slovy: Takovému lidu křesťanství minulo, pošlo kolem nich a z křesťanství nemají v sobě zhoła nic.

194, 29.11.1919, str. 97

Proč je vědomí křesťanství dnes tak důležité, nebo dokonce ještě důležitější než kdykoli dříve? Při pohledu na světovou politickou situaci se vtírají — asi nejenom mně — jisté otázky: Jaké síly působí v politice? Jak spolu souvisí a od koho pocházejí? Od osob, jejichž myšlení a cíle stále vězí ve starých časech? Zvláště jasně můžeme tuto problematiku pozorovat na konfliktu na Blízkém východě, na antisemitizmu nebo na fundamentalizmu, resp. na fanatizmu poznamenaném náboženstvím a vírou. Se základními pohledy DUCHOVNI VĚDY, jako „výzbrojí“, odhalíme celý kontext.

Zajisté slova — možná se v mládí rovněž modlili v křesťanských kostelech, možná, nevím, u Tirpitzu tomu moc nevěřím, u Ludendorffa také moc ne, ale nic to vlastně neříká — ale skutečný křesťanský impuls nemají ani v srdci, ani v duši. Zůstali stát na někdejší vývojovém stupni lidstva.

Do takovéto konfigurace představ mohou proniknout duchové, o nichž jsem mluvil; zmocní se jejich skutků, přitáhnou je k sobě. Na tom chtějí založit své panování. Přichází s nimi však i cizí prvek, prvek z duchovního světa, který se zde uplatňuje a proniká do rozhodování lidí. U Ludendorffa je to skutečně historicky přímo prokazatelné, ačkoli dnes ještě nepraktikujeme historickou psychopatologii, v nepřilíh vzdálené budoucnosti se jí budeme věnovat.

Stalo se to 6. srpna, při obsazení Lutichu. V jedné z ulic se tlačila celá armáda, uprostřed stál Ludendorff. Jen jeho rychlým rozhodnutím se v Lutichu mohlo přihodit to, co se stalo. Ztratil však normální vědomí. To vedlo k duševnímu rozpoložení, typickému Césarovu rozpoložení, zatmění vědomí, které je branou do ahrimanského světa.

Čas nás dnes staví před tyto problémy a takové věci nesmíme míjet bez povšimnutí. Není to pohodlné. Ale pohodlné je smýšlet o lidech jinak, to znamená vůbec o lidech nepřemýšlet, ani se jim nepřiblížit.

A bez nebezpečí to není ani v současnosti, kdy lidstvo u mnoha individuí nemiluje jejich smysl pro pravdu, snahu hovořit o věcech plnou pravdu.

194, 29.11.1919, str. 98

Steiner tedy poznal v Ludendorffových pamětech a v něm vylíčených událostech obsazení Lutichu „nenormální“ postup tehdejšího nejvyššího velitele, budoucího „generalquartiermeistra“, který dalece — a riskantně — překročil své pravomoci, když v Lutichu z vlastního rozhodnutí, „obratem ruky“, obsadil i citadelu. Způsob jeho chování byl podle Steinera výsledkem popsaného zatmění vědomí. Chápe to jako důkaz - určité části našeho vědomí se zmocnily ahrimanské síly. Máme se jich bát? Je tato myšlenka tak strašná a vzbuzuje takový strach, že máme podobné představy raději odmítat? Měli bychom raději říci: „*Takový nesmysl, o tom nechci nic slyšet!*“ Jak všichni víme, celý lidský organismus je zabydlen bakteriemi. Naše sliznice jsou plné nepatrných živých tvorů, které nakonec neslouží jen našemu zdraví. Bylo by omylem, myslet si, že naše tělo slouží výlučně jako nádoba našeho vlastního života. Proč by to tedy mělo být jiné s naším duševním nebo duchovním tělem? Ruku na srdce, v čem je rozdíl?

Mnoha lidem jsou bakterie odporné. Můžeme to vidět u mnoha lidí, ale je to nerozumné. Neboť ne všechny bakterie škodí zdraví nebo vyvolávají nemoci, naopak: bez bakterií na pokožce, nebo například ve střevech, bychom my, lidé, nemohli vůbec existovat. Musíme se však naučit držet tyto malé „přátele“ nebo „nepřátele“ v šachu a musíme proto dodržovat odpovídající hygienu. Kdo zná teorii a lékařskou praxi Dr. Enderleina, vynálezce mikroskopie v temném poli, ví, že v lidském těle dřímá ohromné množství parazitů, které si sami „vyrábíme“ a záleží jen na životním stylu každého jednotlivce, zda mu tyto paraziti budou, nebo nebudou škodit. To jsou střízlivá fakta, i když se nám nemusejí líbit.

Podobné je to i s našimi duchovními a duševními těly. I ta v sobě nosí „cizí“ části, které nám slouží, či mají sloužit, obrátí se však proti nám, ztratíme-li nad nimi vládu, protože nedodržujeme patřičnou duševní a duchovní hygienu. Takováto „péče o zdraví“ pocitů a myšlenek je *pro duši životně důležitá*. Jedno tělo z této síly lásky, vedené duševní hygienou, nám zajišťuje ovládnutí „temných“ částí naší duše.

Tyto temné části naší duše jsou připraveny pro ahrimanské bytosti, s nimiž se dnes setkáváme stále častěji. Vidíte, čtete a slyšíte zprávy o vyvražďování národů na africkém kontinentě, o událostech v bývalé Jugoslávii, před lety v Kosovu. Jiným způsobem — ale neméně strašné a odstrašující jsou dokumenty o zanedbávání dětí, (nucené) práci dětí, zneužívání dětí, dětské prostituci, násilných činech mladistvých i dospělých, o nichž mají pochybnosti i psychiatři, protože nevědí, s jakými lidskými bytostmi, socio- a psychopaty jsou konfrontováni. DUCHOVNÍ VĚDA VI, s čím se střetávají. V těchto lidských duších zůstal volný prostor, který často zabýdlují ahrimanské bytosti. Nežádá říkají zločinci později, po činu, že slyšeli „*vnitřní hlas*“, jak je poháněl a „*oni pak nevěděli co a proč vlastně dělají*“. Dosud nám žádný psycholog ani psychiatr nemohli poskytnout uspokojivou odpověď na fenomén „*zlých vnitřních hlasů*“. Vždy se mluvilo jen o halucinacích, schizofrenii a podobných vysvětleních. DUCHOVNÍ VĚDA nám však poskytuje odpověď, jedná se o „*ahrimanské bytosti*“. Jestliže se k tomuto vysvětlení nepřikloníme, jak se máme stát pány nad těmito problémy?

Co bychom měli a musíme udělat, abychom vysušili bahno hrůz a zločinu? Abychom nejprve dostatečně ochránili děti tohoto světa, abychom jim mohli zajistit bezpečné dětství?! Momentálně máme jedinou šanci, opět nastolit správné hodnoty ve vzdělávání a vyžadovat je. *Násilí není normální!* Mnohé děti a mladiství se to však musejí napřed naučit a zakusit. Násilí ve filmech a video hrách zná až příliš mnoho z nich velmi dobře a tak dlouho se jimi baví, až ztrácejí schopnost rozeznat virtuální realitu od reality skutečné. A pak je často již jen malý krůček od „*nepravého*“ násilí ve video hře k pravému násilí na dvoře ve škole. Mladí lidé ovládají internet, bez problémů zvládají i nejsložitější počítačové programy, ale (již) nejsou schopni otevřeně komunikovat, protože neumějí zacházet ani se slovy, ani si neumějí poradit se svými pocity. Smutné je, že to bývá vnější situace a za ní se skrývá náš starý protihráč Ahri- man, se svými duchovními silami a bytostmi. Ti jsou v současné době naší *skutečnou* výzvou. Naše společnost logicky hledá podobná odhalení a snaží se jim všemi prostředky zabránit, právě proto, že je ovládaná ahrimanským myšlením. V tom spočívá jeho skutečná moc! Ono vědění - i v esoterických kruzích - muselo konečně nastoupit na místo „*spikleneckých teorií*“, je však ještě stále potlačováno. Co se jednou konečně musí nazvat pravým jménem („*Rumpl cipml camr*“), zůstane často nevyřčeno a nemnozí z těch, kteří se

nechtějí nechat znemožnit, jsou považováni za „nepohodlné“. Především v tom se Ah- rimanovi otevírá skutečná moc - jeho zastírací manévry jsou takřka perfektní. S ohledem na světovou situaci a se znalostmi v pozadí působících sil si asi mnozí položí otázku, co vůbec můžeme podniknout, abychom poskytli více prostoru LÁSCE v lidech. Rád bych uvedl jeden z textů Rudolfa Steinera, který poskytla paní Marie Steinerová a který byl poprvé uveřejněn v roce 1978:

Dr. Steiner řekl jednou po přednášce v malé slupince lidí, kteří stáli kolem něho a pokládali otázky, po přednášce, v níž hovořil o příčinách války, toto: „Často se mně lidé ptají, co se dá dělat? Můžeme udělat jediné — **myslet pravdu** a právě to bylo cílem mých přednášek.“ — Vzápětí se obrátil k muži, stojícímu po jeho pravici a o němž věděl, že je velmi protiněmecky naladěný, s těmito slovy: „Když vy, například po dnešní přednášce změníte názor a třeba za čtrnáct dní upadnete opět do starého způsobu myšlení, mělo těchto 14 dní, kdy jste si myslel pravdu, velký význam pro duchovní svět.“ Jedna starší dáma, stojící opodál, poněkud impertinentně zvolala: „Jak to?“ - Dr. Steiner velmi vážně opakoval „Jak to?“ „Protože myšlenky jsou dynamické síly a v duchovním světě se nepočítá.“

Der Europäer, listopad 2007

Proti Ahrimanovi a jeho tlupám máme vedle schopnosti milovat ještě jednu ohromnou zbraň: Sílu myslet společně pravdu - a tato síla mění svět.